

زمان فعل‌ها

- (الف) ماضی
- ۱) ماضی ساده = بن ماضی + شناسه‌های ماضی: رفتم. رفتی، رفت، رفتیم، رفتید، رفتند
 - ۲) ماضی استمراری = می + ماضی ساده: می‌رفتم. می‌رفتی، می‌رفت، می‌رفتیم، می‌رفتید، می‌رفتند
 - ۳) ماضی بعید = صفت مفعولی + بودم، بودی، بود، بودیم، بودید، بودند: رفته بودم، رفته بودی، رفته بود، رفته بودیم، رفته بودید، رفته بودند
 - ۴) ماضی التزامی = صفت مفعولی + باشم، باشی، باشد، باشیم، باشید، باشند: رفته باشم، رفته باشی، رفته باشد، رفته باشیم، رفته باشید، رفته باشند
 - ۵) ماضی نقلی = صفت مفعولی + ام، ای، (است)، ایم، اید، اند: رفته‌ام، رفته‌ای، رفته‌است، رفته‌ایم، رفته‌اید، رفته‌اند
 - ۶) ماضی مستمر = داشتم، داشتی، داشت، داشتیم، داشتید، داشتند + ماضی استمراری: داشتم می‌رفتم، داشتی می‌رفتی، داشت می‌رفت، داشتیم می‌رفتیم، داشتید می‌رفتید، داشتند می‌رفتند

- (ب) مضارع
- ۱) مضارع اخباری = می + بن مضارع + شناسه‌های مضارع: می‌روم، می‌روی، می‌رود، می‌رویم، می‌روید، می‌روند
 - ۲) مضارع التزامی = ب + بن مضارع + شناسه‌های مضارع: بروم، بروی، برو، برویم، بروید، بروند
 - ۳) مضارع مستمر = دارم، داری، دارد، داریم، دارید، دارند + مضارع اخباری: دارم می‌روم، داری می‌روی، دارد می‌رود، داریم می‌رویم، دارید می‌روید، دارند می‌روند

(پ) آینده: خواهیم، خواهی، خواهد، خواهیم، خواهید، خواهند + مصدر مرخّم (= بن ماضی): خواهیم رفت، خواهی رفت، خواهد رفت، خواهیم رفت، خواهید رفت، خواهند رفت

نکته‌ها:

- ۱) مصدر، اسمی است که بر انجام کار بدون شخص و زمان دلالت می‌کند: رفتن، گفتن، ساختن، کاشتن، دویدن و ...
- ۲) بن ماضی = مصدر بدون "ن" پایانی: رفتن ← رفت / ساختن ← ساخت / شنیدن ← شنید
- ۳) بن مضارع = امر از مفرد بدون "ب": برو ← رو / بگو ← گو / بیا ← آ / بیالا ← آلا / بشنو ← شنو
- ۴) صفت مفعولی = بن ماضی + ه: رفته، ساخته، پخته، دوخته، شکفته
- ۵) فعل‌ها یک شناسه دارند به غیر از ماضی و مضارع مستمر که دو شناسه دارند: داشتم می‌نوشتم - دارم می‌نویسم
- ۶) فعل‌های کمکی عبارتند از: "بود" در ماضی بعید، "باش" در ماضی التزامی، "است" در ماضی نقلی، "داشت" در ماضی مستمر، "دار" در مضارع مستمر، "خواه" در آینده (مستقبل)، "شد" در فعل مجهول
- ۷) مصدر مرخّم یعنی مصدر بدون "ن" که همان بن ماضی است: گفتن ← گفت
- ۸) گاهی در سوم شخص مفرد ماضی نقلی، فعل کمکی (است) حذف می‌شود: او این غذا را خورده.
- ۹) فعل‌های «است و هست و نیست» مضارع هستند.

«این مطلب را داشته‌باشید و حالا سری به مدرسه‌ای که در آن تحصیل می‌کردم، بزنیم.»

- (۱) ماضی ساده، ماضی مستمر، مضارع التزامی
- (۲) ماضی التزامی، ماضی مستمر، مضارع مستمر
- (۳) ماضی مستمر، ماضی استمراری، مضارع مستمر
- (۴) ماضی التزامی، ماضی استمراری، مضارع التزامی

(سراسری ریاضی - ۹۶)

۲- در عبارات زیر، به ترتیب، «زمان افعال» کدام است؟

«ملاطم می‌کردند که با این تصدیق‌گران‌قدر، چرا در ایل مانده‌ای و عمر را به بطالت می‌گذرانی؟! باید عزیزان و کسانت را ترک گویی.»

- (۱) ماضی مستمر، ماضی ساده، مضارع اخباری، مضارع التزامی
- (۲) ماضی مستمر، ماضی نقلی، مضارع مستمر، مضارع التزامی
- (۳) ماضی استمراری، ماضی نقلی، مضارع اخباری، ماضی التزامی
- (۴) ماضی استمراری، ماضی نقلی، مضارع اخباری، مضارع التزامی

(فارس از کشور - ۹۶)

۳- در عبارات زیر، «زمان افعال» به ترتیب کدام است؟

«دلگاک جوان ایل پیام فرستاده بود که باید بی‌نیازم کنی. بیچاره خبر نداشت که بانک، فقط هزینه هفته‌ای از ماهم را می‌داد.»

- (۱) ماضی ساده، مضارع مستمر، ماضی مستمر، ماضی استمراری
- (۲) ماضی بعید، مضارع التزامی، ماضی مستمر، مضارع اخباری
- (۳) ماضی نقلی، مضارع اخباری، ماضی ساده، ماضی استمراری
- (۴) ماضی بعید، مضارع التزامی، ماضی ساده، ماضی استمراری

(گزینهٔ دو - ۹۷)

۴- در کدام بیت فعل دوم شخص مفرد دیده می‌شود؟

- (۱) وقتی دل سودایی، می‌رفت به بستان‌ها
- (۲) تا عهد تو درستم عهد همه بشکستم
- (۳) گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید
- (۴) گویند مگو سعدی، چندین سخن از عشقش

(گزینهٔ دو - ۹۶)

۵- زمان افعال مشخص شده در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«زنان مصر عادت ندارند که هنگام تنهایی لب از زمزمه فروبندند. آنان با اندوه دایمی خو گرفته‌اند، بهترین سرگرمی آن‌ها این است که در لحظات تنهایی، عزیزان ازدست رفته خود را به خاطر بیاورند. دوست ما به واسطه شنیدن ترانه خوانی‌های مادرش که صدای خود را از او دریغ نمی‌کرد، خوشبخت‌ترین مردم بود.»

- (۱) مضارع التزامی - ماضی ساده، ماضی نقلی، ماضی استمراری
- (۲) ماضی التزامی، مضارع التزامی، ماضی نقلی، ماضی مستمر
- (۳) مضارع اخباری، ماضی التزامی، ماضی ساده، ماضی مستمر
- (۴) مضارع التزامی، مضارع التزامی، ماضی نقلی، ماضی استمراری

۱- گزینهٔ (۱۴)

۲- گزینهٔ (۱۴)

۳- گزینهٔ (۱۴)

۴- گزینهٔ (۱۴)

۵- گزینهٔ (۱۴)